

Thuis in het Verpleeghuis

Waardigheid en trots op elke locatie

Dames THe-blik: ‘De wereld is een schouwtoneel’

De Dames THe, Tineke van den Klinkenberg en Hetti Willemse zijn terug en gaan door met het schrijven van blogs voor Waardigheid en trots. Een tweede blogserie over hun zorgvisite ervaringen om de zorgsector scherp te houden en goede zorg te stimuleren. De Dames THe gaan sinds 2011 onverwachts op zorgvisite bij verpleeghuizen en woonzorgcentra door heel Nederland. Ze beoordelen de huizen op het ‘thuis voelen’ en kijken ernaar met de blik van: hoe zouden wij dit verpleeghuis voor onze eigen vader of moeder vinden?

Het was één van de voorlopers van onze zorgvisites. In 2008 bezochten we een verpleeghuis in de omgeving van Rotterdam. We troffen daar een straatje en een plein met een uitstraling zoals je die tegenkomt in je eigen buurt of dorp. Een bakker, een schoonheidssalon (gerund door een medewerkster die ook een diploma schoonheidsspecialiste op zak had), een supermarktje, een rolstoel annex fietsenmaker (bemand door de technische dienst), een arts- en fysiotherapiepraktijk, een apotheek.

Het opmerkelijke was -en daarom is het altijd in ons geheugen blijven zitten- dat de hele entourage was opgetrokken door een decorbouwer. Joh, zei de toenmalige bestuurder, voor dat geld kan ik elke vijf jaar een nieuwe omgeving laten bouwen. Veel navolgers van dit mooie idee hebben we niet getroffen gedurende onze zeven jaar zorgvisites. We zijn wel in een paar huizen geweest die er wat van hebben, zoals De Hogeweyk of Humanitas Deventer. En we zien met grote regelmaat wanden die gedecoreerd zijn met herkenbare beelden

van vroeger of nu, uit de buurt of stad waar het verpleeghuis staat. Soms compleet met snorrende poezen in de vensterbank zich lavend aan het zonnetje. En we zien bushaltes.

Dames THe – www.zorgvisite.nl

‘Decorbouwers zijn goed in het scheppen van werelden, dicht bij de werkelijkheid. Zij kunnen dus ook van pas komen bij het scheppen van werelden die overeenkomen met de persoonlijke werkelijkheid van mensen met dementie.’

Persoonlijke inrichting

Wij vinden de inzet van een decorbouwer nog steeds een lumineus idee. Maar goed voorbeeld doet helaas niet altijd goed volgen. Een nieuwe bestuurder, een nieuw geluid en een nieuwe inrichting, vaak voldoende aan het dertien in een dozijn principe die wij inmiddels vanuit onze zorgvisites maar al (te) goed kennen.

De semipublieke ruimte van een verpleeghuis is één ding. Een ander ding is de privéruimte van de bewoner in het verpleeghuis. We zien hier en daar posters op hun deuren, die lijken op de buitendeur van hun vroegere eigen huis, waardoor mensen met dementie het idee hebben nog steeds door de eigen voordeur te stappen. In veel gevallen ontbreekt dan wel het naambordje, de deurbel en de brievenbus om het effect perfect te maken. En wat tref je achter de voordeur aan? Naar onze mening nog veel te vaak: hetzelfde licht houten hoog-laag eenpersoonsbed met opklapbare hekken, een nachtkastje, een linnenkast, een wastafel, hoog opgewreven linoleumvloer, lange wit-bleke vitrage en overgordijnen van dik katoen met neutrale patronen in een beige kleurstelling. Steeds vaker zien we ook standaard ophang-rails langs de muren, zodat bewoners persoonlijke schilderijen en foto's kunnen ophangen. Op zich niet verkeerd, wanneer een spijker in de muur uit den boze is.

Met deze inrichting als gegeven dient -meestal door de naasten- de verdere persoonlijke meubilering en aankleding geregeld te worden. Zij moeten daarbij rekening houden met de ruimte die medewerkers nodig hebben om er zorg te kunnen verlenen. Best een lastige opgave om van tevoren te kunnen inschatten hoe je dat voor elkaar krijgt. Een plattegrond met afmetingen is vaker niet dan wel beschikbaar. En tips hoe de ruimte handig in te richten zijn ook eerder uitzondering dan regel.

Overgang verzachten

Thuis voelen in het verpleeghuis. De eerste dag in een vreemd aanvoelend nieuw (t)huis. In een vreemde kamer en een vreemd bed, vervreemdend. Met vreemden om je heen. Wij hebben niet de illusie dat je dit volledig kunt oplossen. Je kunt wel nadenken, adviseren en initiatieven aanbieden hoe je de harde overgang van thuis naar een verpleeghuis kunt verzachten. Bijvoorbeeld: door mensen die op de wachtlijst staan te stimuleren om al vanuit de thuissituatie deel te nemen aan van alles wat in en buiten het verpleeghuis gebeurt. Laat de te verwachten nieuwkomer al lekker mee-eten en mee koffie drinken met de bewoners, waarvan de nieuwe bewoner straks de nieuwe buurman of buurvrouw wordt. Geef al een foto met de namen van een aantal medewerkers die het vertrouwde gezicht van de nieuwe bewoner zullen worden.

Maar bovenal kijk verder dan de voordeur om thuis voelen te realiseren en de desoriëntatie kleiner te maken. Wij kennen een kunstenaar (90 jaar), met alzheimer en een ZZP 5. Hij woont nog thuis met een PGB. Zijn dochter heeft in zijn woonkamer thuis, z'n atelier, waar hij eerder dagelijks heenging en dat aan de andere kant van de stad lag, nagebootst. Na het ochtendritueel van opstaan, douchen, aankleden en ontbijt en een ommetje door het park met een van de helpenden gaat hij als vanouds nu thuis binnendoor naar z'n atelier. En daarvoor hoeft hij nu alleen nog maar vanuit de keuken via z'n slaapkamer naar de woonkamer te lopen. Hij zit er lekker in z'n kunstboeken te kijken en regelmatig schildert hij nog wat. Weliswaar minder dan vroeger, maar voor hem voelt heel vertrouwd als ware hij aan het werk in z'n oude atelier. Voor hem is het nog steeds z'n oude atelier. Hij noemt het ook zo.

Decorbouwer scheidt een wereld

En zo maken wij de cirkel rond. Het leven van een mens met dementie speelt zich af in de eigen dimensie en illusie van het leven dat men gewend was. Boots dat na. Decorbouwers zijn goed in het scheppen van werelden, dicht bij de werkelijkheid. Zij kunnen dus ook van pas komen bij het scheppen van werelden die overeenkomen met de persoonlijke werkelijkheid van mensen met dementie. De decorbouwer als createur, terwijl de regie in handen ligt van het verpleeghuis tezamen met betrokken families. Voor de bewoners zal dat een plezierig en vertrouwd resultaat opleveren. Ieder speelt zo zijn rol en krijgt zijn deel.

Meer weten

- [Lees ook de eerdere blogs van de Dames The-blik](#)
- Met de publicatie vanaf 2007 van hun boeken 'Thuis Wezen', 'Thuis Voelen' en 'Thuis Zijn', alsook het boek 'En zij leefden nog goed en tevreden. Hoe de bureaucratie bijdraagt aan betere ouderenzorg', breken de Dames The een lans voor het Thuis Voelen en beschrijven zij hoe kwaliteitsverbeteringen in de langdurige zorg praktisch en door iedereen kunnen worden opgepakt. Op de website www.zorgvisite.nl vindt u alle verdere informatie.
- [Abonneer u op de nieuwsbrief \(via website zorgvisite\)](#) van de Dames The en ontvang steeds de nieuwste zorgvisite en tips.

Nooit meer een blog van de Dames THe missen?

Abonneer u nu op onze wekelijkse nieuwsbrief.

Ik ga akkoord

Bij aanmelding voor onze nieuwsbrief en e-mails over bijeenkomsten, accepteert u ons [Privacy Statement](#) en geeft u toestemming aan Waardigheid en trots op locatie om u via e-mail op de hoogte te houden.

Ja, ik ga akkoord

Aanmelden

---

tags:

[Blogs Dames THe-blik](#) (51), [Welzijn](#) (169), [Wonen](#) (55)

thema's:

[Persoonsgerichte zorg en ondersteuning](#) (336), [Wonen en welzijn](#) (244)